VOCES LATINAE.

SCRIPSIT

LUDOVICUS KUEHNAST,
Philosophiae Doctor, Gymnasii Thorunensis Professor.

THORUNI, A. MDCCCXLIV.
Typis et impensis **Ern. Lambeck.**

ACADEMIAE ALMAE REGIMONTANAE

IN SAECULARIBUS TERTIIS

HOC ANNO RITE CELEBRANDIS

GYMNASII THORUNENSIS

NOMINE

D. D. D.

AUCTOR.

Universitatis Literariae Regimontanae Prorectori Magnifico, Decanis Spectabilibus, Professoribus et Magistris Ornatissimis et Doctissimis S. P. D. Auctor.

Quum mihi ante aliquot hebdomades mandatum esset, ut Vobis, viris doctissimis et summe colendis, expletum hoc anno Academiae Vestrae saeculum tertium gymnasii nostri nomine gratularer atque qualicunque literarum monumento palam testarer, quam firmum societatis et amoris vinculum in bonarum artium studiis nos quoque positum crederemus: primum quidem de alia eaque politiore scriptione edenda et immortali Academiae Regimontanae genio dedicanda cogitavi.

Verum, ut res humanae sunt, temporis necessitate coactus schedarum mearum particulam excutere malui et, quanta quidem per laborum scholasticorum, hoc ipso tempore auctorum, molem fieri potuit, ne Vobis plane indignus esset libellus, diligentia exornare. Itaque hanc vocum Latinarum farraginem, Vobis, quorum et libris et amicitiae, quamquam non institutioni et disciplinae, plurima me debere, gratissimo animo confiteor, qua par est, verecundia et pietate do, dico, dedico.

Quid autem his pagellis contineatur et num qua attulerim sive ad augenda et emendanda, sive ad accuratius probanda et firmanda ea, quae in illo tanquam TOTIUS LATINITATIS LEXICO a viris Italis conscripto docentur, vel certe, undelibet ea peti posse, etiam ego exemplis demonstraverim, quamvis maior sit locutionum et notionum, quam ipsorum vocabulorum in illo opere neglectorum numerus (in quo tamen sunt: MAGISTRIANI, OLEASTRUM, ANTEMISIUM, BUSTIUM, SPICATUM et reliqua, quae voci MONTIGENA subiunxi, vel suis locis indicavi), Vos, viri doctissimi, ipsi videbitis.

Hoc unum liceat monere. Quod interpretes librorum Latinorum tam saepe laudavi, id cum compendii causa factum est, tum, quod in

hoc negotio et Italos et operis Forcelliniani editores nostrates non raro parum sedulos fuisse videbam. Ceterum in transscribendis iis, quae a Dirksenio, Handio, Bonnellio et aliis literarum ordine egregie iam tractata sunt, desudare me noluisse, quis est, quin probet?

At, quantulicunque Vos, viri humanissimi, hoc studiorum meorum specimen iudicabitis, ut pro humanitate et indulgentia Vestra, quae summa est, accipiatis, iterum atque iterum rogo.

DEUM autem O. M. in hac laetissimi et gratissimi animi testatione, ut, Academia Vestra semper salva et integra, in Borussorum finibus vera humanitatis studia, solum et firmissimum PATRIAE praesidium, in omne tempus floreant et crescant, supplicibus adeo precibus.

Scribebam Thoruni Calend. Jun. a. MDCCCXLIV.

M.

MACHINA. Mach. ab organis bellicis distinxisse Vitruv. 10, 1. sibi visus est. Sed Tertull. in Scorpiac. scorpionem „machinam" dixit. V. Stewech. in Veget. p. 393. — Quid intersit inter machinam et machinationem, post Moebium a lexici Forcelliniani editoribus German. laudatum scripsit Herzog. ad Caes. B. C. 2, 10. Machinamentum cuiuscunque generis machinam significat. Sed id voc., ad Graecum μηχάνημα effictum, sermone vix terebatur. Ut apud alios semel, ita ap. Veget. bis legitur, 4, 8. 4, 22.

MACTO. Quod de voc. etymo exhibet Forcell., sibi habeat. Varronis autem ap. Non. l. optime explicavit Mützell (ad Curt. 4, 3, 18.), qui voc. in veram honorandi vim et significationem transire docuit ex eiusdem Varr. fragm. de Vit. P. R. p. 245. Bip.

MAGISTER. De magg. militum v. Stewech. ad Veget. p. 138. Vales. ad Amm. Marc. 16, 7. et ad Zosim. 4, 27., ubi sunt τῶν στρατιωτικῶν ὕπαρχοι. De Mag. census v. Lyd. de Magistrat. 2, 30.

MAGISTRIANI, μαγιστριανοί. Lyd. de Mag. 2, 10. 3, 7. et saepius.

MAGNES. Unde voc. originem duxerit Buttmannus, v. in l. Mus. d. Alterthumswiss. 2, 47.

MAGNUS. In v. maius antiqui solebant geminare literam i, quemadmodum etiam in similibus. Prisc. col. 545. — Maior patria, Mutterstadt, Curt. 4, 15, 22. ibique Mütz. — De v. maximus, quum idem est, q. maximus natu, v. prae ceteris Schmid. ad Horat. Epp. T. 1. p. 52.

MALACIA et flustra quomodo differant, adversus Festum (p. 67. Lind.) disputat Döderl. Syn. 1, 81. — V. omnino de h. v. Schneid. ad Caes. B. G. 3, 15, 3.

MALUS. Mala dicere i. q. maledicere, Catull. 93, 1. Tibull. 1, 2, 11. — Male interpretari i. q. in malam partem accipere, Sen. Ep. 63.

MANCEPS, publicanorum princeps, dicitur „auctor" a Cic. p. Planc. 13. (quod non intellexit cum Ernestio Wunderus).

MANDATUM. In mandatis dare, Caes. B. G. 1, 44, 9.

MANDERE rostra i. q. rodere, iracundiae pingendae inservit ap. Cic. de Harusp. resp. 27., ubi v. Markl. et Wolf.

MANEO. De h. v. c. dat. constr. monuerunt Sanct. in Min. 2, 4., Ernest. in Clavi Cic. s. v. (qui tamen Cic. l. respicit, ubi veteres quidem, sed, quantum intelligo, non meliores libri, dat. exhibent), Ramsh. in Gr. L. §. 124. et imprimis Heins. ad Claud. in Eutr. 2, 478. Forcellinus quoque hanc structuram attigit: sed vellem dixisset, quum h. v. fere idem esset, quod „exspectare" et tertium et quartum casum adiici, sed dat., nisi poetis, in usu non fuisse; verum de rebus, quae alicui reliquae sunt, vel reservantur, semper dandi casum efferri. Adde ad ll. ab Italo allatos et male dispositos Phaedr. 5, 6, 6, Senec. Ep. 5. Quod Ruddimann. in Institt. de genitivo h. v. iuncto dixit, id nihili est (quamquam praestolari c. genit. effertur in Sisennianis). De ablat. h. v. addito egregie docuit Stallbaum ad Rudd. 2. p. 194.

MANGO. Est gen. comm., Rhemn. Pal. 1370.

MANSUETUDO. De h. principis compellatione v. Niebuhrium immortalis memoriae virum, in Kl. Schr. 1, 320.

MANUM iniicere primum quidem actoris est, tum de eo legitur, qui aliquem cogit, ut consistat, vel sequatur. Sed est etiam i. q. manus afferre. Curt 10, 5, 37. 8, 23, 21. ibique Mütz. — Manu sata. Caes. B. C. 3, 44. — Manu consertum vocare ex iure, v. etiam Varr. de L. L. 5, 7, (p. 68. Bip.)

MAPPA. De m. post Spaldingium egerunt Voss. ad Virg. Georg. 4, 375. et Schmid. ad Hor. Epp. 1, 5, 22.

MARE. De re ingenti ut Graecum πόντος, v. Scaliger. ad Catull. 105, 2., Dorvill. ad Charit. p. 636. ed. Lips., Cort. ad Sall. Cat. 23, 3., Ernest. ad Callim. Hymn. in Apoll. v. 106.— Mare pro stagno, palude, Catull. 115. 2. — De ablat. „mare" post Sanct. (Min. 2, 7.) egit Ruddim. 1, 82. ed. Stallb., unde ll. a Forcellino allatorum numerum facile augebis. Adde Catull. 4, 23. Cf. etiam, si placet, Schneid. Gr. Lat. 2, 219. et Interpp. Liv. et Flori, quos laudat Mütz. ad Curt. 5, 12, 22.

MARGO. Gen. fem. est etiam ap. Apulei. Met. 2, p. 40. 4, p. 103., de Mundo p. 729. (cf. Beroald. 1, p. 195., 434.) V. etiam Wernsdorf. Poet. L. m. 2., p. 286.

MARS aequus, par, alienus. V. Mütz., ad Curt. 4, 2, 8. 7, 30, 11.

MARITUS. Marita domus, quid sit, disce a Lindenbrog. ad Censor. 3, p. 17.

MASTICHE s. mastix. Ap. Pallad. h. v. gen. masc. esse, monuit Stallb. ad Ruddim. Inst. 1, p. 37. Qui vult, nominis originem repetat a μαστάζω, μασάομαι, mando, manduco, unde etiam Latinum maxilla. Est autem mastiche succus pistaciae lentisci Linn., vel attractilis gummiferae. V. Böttich. Sabin. p. 24., 50. Bernard. ad Nonn. epitom. c. 109. p. 338. Reperitur etiam in libris mastyx, sed nunquam mastychis.

MATER pro gravida, Grat. Cyneg. v. 342. Simili ratione „gener" non solum maritus, sed etiam sponsus filiae est. V. Burm. ad Valer. Flacc. 3, 497. Wernsdorf. Poet. Lat. min. 3, p. 151.

MATERIES et materia. Quod inter h. v. discrimen esse contendit Fronto, non ubique servari docuerunt multi, e quibus sunt Kraft. ad Muret. Oratt. p. 270., Kritz. ad Sall. Jug 17, 5. Mütz. ad Curt. 5, 22, 7.

MATRIMONIUM. In matrimonio iungere editur etiam in Curt. 6, 36, 30.

MAVORTIUS. Mars ipse. Wernsd. Poet. L. m. 3, p. 56.

MEDICATUS. M. aquae, fontes, torrentium venae, v. ll., quos affert Mütz. ad. Curt. 8, 49, 20.

MEDIOCRIS aditus, non plane incommodus. Herzog. ad Caes. B. C. 3, 42.

MEDITOR. De militum exercitatione saepiss. ap. Veget. V. Stewech. ad. Veg. 1, 20. „Meditatum carmen" perperam interpretatus est, quem laudant Forcelliniani operis editores, Schwarz ad Plin. Paneg. 3. extr. Immo aliud esse meditari carmen, meditata secum requirere, meditatum aliq. tenere, atque ediscere et similia, nemo non intelligit.

MEDIUS. In medium consulere, v. Mütz. ad Curt. 8, 49, 20.

MEDIUSFIDIUS. Schneid. Gr. L. 1, 1, p. 256. Kritz. ad Sall. Cat. 35, 2.

MERERI aliquid dicitur etiam de eo, quod fieri consentaneum est. Kritz. ad Sall. Jug. 103, 5.

MIROR quid differat ab admiror, exponit Kritz. ad Sall. Jug. 2, 4.

MOEROR diversus a luctu. V. Kritz. ad Sall. Cat. 61, 9.

MEL. Putredinem impedit. V. Beckmanni Beitr. z. Gesch. d. Erf. 2, 375. & 99. Cf. praeter ll., quos Forcell. attulit, Apic. 1, 20, Lucret. 3, 902, Stat. Silv. 3, 2, Varr. ap. Non. c. 3., Plin. H. N. 7, 3.

MELIOR. De h. comparat. etymo ingeniose sentit Döderl. Syn. 1, 45. — Melior i. q. potentior (ut „prior" pro praestantiore) non solum apud poetam est, sed etiam in Cic. Phil. 8, 6. Ita Graeci κρείττων et βέλτερος, de qua re prae aliis v. Valken. ad Eurip. Hippol. 1216. Similiter „minor" i. est q. ἥττων. Addit Horat. „in certamine" Sed nulla eiusmodi vox additur in Grat. Cyneg. v. 340. — „Melius est" interdum dativo iungitur. Gronov. ad Liv. 3, 41, 3. Drakenb. ad eund. 39, 54, 12.

MENS, animalium indoles (Instinct). Virg. Georg. 3, 267. cf. Wernsd. Poet. L. m. 2, p. 221. — Mens animi. Comparat θυμὸν ἐνὶ φρεσί Schrader. ad Mus. p. 192.— Mens de perturbatione mentis frequentissimum est, v. tamen Schmid. ad Hor. Epp. 1, 2, 60. — Mentis publicae princeps senatus. V., quae confessus est Wolf. ad Cic. de Harusp. resp. 27.

MENSIS. Gen. pl. mensum bene dedit Zumpt. in Curt. 5, 6, 45. Eandem formam libri exhibent in Cic. Epp. ad Fam 3, 6, 5, nec non 7, 17, 1. Egerunt de hac forma Gronov. et Garaton. ad Cic. Verr. 2, 74., Lindenbrog. ad Censorin. c. 22. p. 136., Bünemann. ad Lactant. Phoen. v. 27, Schott. ad fragm. C. Nep. p. m. 781., Schneid. Gr. L. 2, p. 244.

MENSIO. Est etiam in Hygin. P. astr. 4, 14. Sed num saepius reperiatur, dubito, quemadmodum etiam „rancor„ praeter ll. a Forcell. laudatos non nisi in Cassiod. de Amic. p. 598., et „usnalis“ ter tantum (nam est etiam ap. Serv. ad Virg. Aen. 1, 258) occurrere videtur. Bis „foenarius“ (cf. Gruteri Thes. inscrr. 152, 8.), ter „cymatium“ (adde Tertull. de Idol. 8).

MERCATOR. V. Heindorf. ad Hor. Sat. 1, 1, 6.

MERGERE i. g. pessumdare. Adde Wernsdorf. Poet. L. m. 3, p. 34. p. 72.

METERE. Non solum de caede militari est, sed simpliciter sign. occidere. Drakenb. ad Sil. Ital. 10, 146. Burmann. ad Val. Flacc. 3, 670. Burm. Sec. ad Anthol. L. 1, p. 96.

MICO. De v. perf. et sup. v. Ruddim. 1, p. 213. ed. Stallb. — „Micare in tenebris“ optime explicat Otto ad Cic. de Fin. 2, 16.

MILES in singul. num. pro collectione militum non solum a Tacito sed etiam a Curtio, (quod non miraberis), et in omnibus quidem casibus usurpatur. Mütz. ad Curt. 1, 1, 1. — De militibus limitaneis egit Walter, Gesch. des röm. R. p. 402.

MILITARIS absolute pro milite etiam ap. Curtium, sermonis Tacitei imitatorem. Mütz. ad Curt. 8, 48, 10.

MILITO i. q. miles, cf. cum Apuleii l. Wernsd. Poet. L. m. 2. p. 232.

MILIUM Indicum, die Moorhirse, secundum Beckm., Beitr. z. Gesch. d. Erf. 2, 544.

MINEO. Habet etiam Lucret. v. 1193.

MIROR. V. medium est, unde et de rebus dicitur, quas cum voluptate adspicimus (cf. cum Interpp. ad Hor. Epp, 1, 6, 18. Valkenar. ad Eur. Hippol. 16. 105.) et de iis, quas cum dolore et horrore adspicimus. Lucan. 2, 28. „miraturque malum.“

MITIGO, duro ad alqd. Mütz. ad Curt. 8, 48. 10.

MITIS. Sunt etiam apud prosae orationis scriptores „mitiores plagae“ (Plin. H. N. 14, 21, 27.) et „mitiora“ Curt. 7, 18, 26.

MITRA. De hoc capitis tegumento egerunt Graev. in Lectt. Hesiod. c. 33., Salmas. ad Solin. p. 392., Burmann ad Ovid. Met. 5, 53.

MITTO pro omitto, praetermitto (excludo). Ita etiam Sisenna ap. Non. s. v. (Wernicke in Sisenn. p. 28). — Mittere absolute usurpari et supino maxime iungi vulgo notum (Corte ad Sall. Jug. 20, 5. Dähne ad Nep. Them. 2, 6). Sed est non solum i. q. legatos mittere, vel literas mittere, sed omnino nuntiare (wissen lassen, sagen lassen), idque non semel ap. Cicer. cf. Epp. ad Attic. 4, 11. Phil. 5, 10. „ad civem mittimus, ne“ etc. Ita Graecis praeter πέμπειν, ἐπιστέλλειν (Aelian. V. Hist. 11, 5 & 19). et ἀναποστέλλειν (Polyb.). — Mittere alicui librum pro „inscribere“ notum est ex Wolf. Lit. Anal. 2, 307. et aliunde. At quid intersit inter locutiones „liber inscribitur“ et „inscriptus est“, cum alio sensu dicatur, docuerunt Gernhard et Beier ad Cic. de Off. 2, 9, 31. — Mittere signa i. q. edere, prodere. Caes. B. C. 1, 71, ubi v. Herzog. — Mittere signa

et arma (e manibus dimittere) Caes. B. C. 3, 95. Ita praeda „mittitur" ap. Liv. 35, 21. extr. et „mittere hostem e manibus" est ap. eund. 32, 9.

MENSA. In mensa vesci, V. Mütz. ad Curt. 5, 8, 14. — Mensae non solum removentur, sed etiam moventur. Curt. 7, 16, 14.

MODUS. Non raro ad conditionem hominum refertur. Mütz. ad Curt. 6, 13, 17. — Modus lunae (Mondsphase) Curt. 8, 33, 36.

MOERUS. Heins. ad Virg. Aen. 9, 664. 10, 24. & 144. Burm. Anth. L. 1, p. 65. Nihil obstat, quod in his et aliis locis etiam a bonae notae libris „murus" exhibetur. „Moenire" est etiam ap. Gell. 7, 1, 8. cf. Salmas. ad Solin. T. 1., p. 372. (ed. Paris.) et ad Tertull. Pall. p. 171. (pr. ed.)

MOLES, pinguedo. Adde in lex. Forc. Auson. Ephem. v. 9., Nemes. Cyneg. v. 168.

MOLESTE sedulus i. q. illud Ovidianum „male sedulus", Mütz. ad Curt. 3, 15, 11.

MOLLE, quod non arduum et erectum est, secundum Non. Marc. 4, 301. Ita in Plin. Epp. 2, 17, 15. Molle iugum Tac. Germ. 1, 3. Inde mollis planities locis scopulosis et abruptis opponitur ap. Plin. H. N. 6, 18, 22. Solum mollius Curt. 5, 10, 2. 8, 30, 7. — Mollis pes, qui delicate movetur, Catull. 68, 70. Molliter ire, Prop. 2, 12, 24. cf. ἁβρὰ ποδῶν βήματα Anth. Gr. I. v. 67. Burm. ad Ovid. Amor. 2, 4, 30. Ita mollia brachia, Ovid. Art. am. 1, 595).

MONERE infinitivo iung. ap. Cic. de Fin. 1, 20 (66). Ita hortari in Nep. Phoc. 1, 3.

MONITOR, qui in scena monet histrionem, secundum Bulenger. de Theatro 1, c. 46. V. tamen Boettig. Quid sit fab. docere 1. p. 10. et cf. Lang. Vind. trag. Rom. p. 46. et Reimar. ad Dion. Cass. 2. p. 1000.

MONTES angusti qui sint ap. Caes. B. G. 4, 23, 3., Morus, se nescire, fassus est, neque alii (cf. Ramsh. Gr. L. §. 206.) explicaverunt ante Car. Ern. Schneiderum. Sunt enim, ut cum Tacito loquar, montes angusto dorso continui. — Montes nihil nisi pastorum sedes. Wernsd. Poet L. m. 2, p. 92., 130.

MONTANI, pars Romanorum, quod ad. Cic. p. Domo 28. e. Varr. de L. L. 5, 3. p. 49. bene docuit Gesner. Idem est in inscr. ap. Grut. 368, 5.

MONTIGENA. Forcellinus habet, neglexit Scheller. Vocem optime defendit Burm. in Anth. L. 1, p. 30. Est enim simpliciter ὀρεῖα μήτηρ, montium dea, quo vocabulo nymphae appellantur ap. Plat. in Phaedro p. 263. cf. Ilgen. ad Hom. Hymn. p. 229. Simile aliquid est θειῶν παῖδες ap. Soph. Electr. 112. Ceterum Forcellinum quoque simplicia vocabula non raro neglexisse, haec documento erunt: impansabiliter (Cael. Aurel. morb. chron. 3, 2, 20.), laudative (Donat. ad Terent. Eun. 5, 8, 5), succurritius (Schol. Germanici T. II. p. 117. ed. Buhle), spicatum (unguenti genus, vox Romana, σπικάτον ap. Galen. de comp. medic. sec. locos T. 2, p. 60), epularia (corbium genus, Laur. Lyd. in fragm. p. 11.), bustium)ib. p. 124.), antemisium (mensarum genus ap. Romanos ἀντιμίσιον, Zonar. Lex. p. 193.), tuentio Gruteri Thes. inscrr. 152, 8. Commel.), garismatium (Cassiodor. iu Var.

12, 22), veretretum (Colum. 1, 3, 10), retretro (ut προπρό ap. Graec., Thes. Grut. 175, 9). Cf. MAGISTRIANI, OLEASTRUM et al.

MONTIVAGUS. Habet etiam Calpurn. Ecl. 10, 17.

MONTOSUS et montuosus. Utrumque usitatum esse doc. Drakenb. ad Liv. 39, 1. Garatonius ad Cic. pro Planc. 9. (22) in Tullii sermone „montosus“ praefert, cui tamen neque Orellius, neque Wunderus assentiuntur.

MONUMENTUM urbis opponitur sepulcro. Wolf. ad Cic. p. Domo 37.

MORA. Metonymice ad hominem refertur. Ita bene Forcell. Adde Senec. Agam. 211. et v. Drakenb. ad Sil. 8, 33., Burm. ad Anth. L. 1. p. 88.

MORATOR, Marodeur. Liv. 21, 47, 3. 21, 48, 6. 24, 41, 4. Forcell. genit. „moratorum“ perperam ad „moratus“ refert. Moratores enim in nom. sunt ap. Curt. 4, 40, 10. in optimis utriusque generis codd. mscrr.

MORBUS, animi vitium, est in lexicis (cf. Cort. ad Sall. Cat 36, 5). Ceterum πάθη a morbis animi (νόσοι, v. Trilleri Obss. crit. p. 377., Victor. Var. lectt. 1, 14) Cicero bene distinxit.

MORTALIS deus homo est ap. Cic., de Fin. 2, 13. ex Heracliti sententia, ut docet Davis.

MOS. „Malo more“ i. q. sine more, nullo more, nullo bono more, Stewech. ad Veget. 1, 20. (p. 56.) — Moribus publicis degere expl. Mütz. ad Curt. 8, 33, 33.

MOTUS fortunae, conversio, Caes. B. C. 2, 17, ut „motus temporum“ ap. Cic.

MOVERE. Movens et stans voluptas, ἡ καταστηματικὴ καὶ ἡ ἐν κινήσει. Cic. de Fin. 2, 10. — Movere, aufbrechen, v. Mütz.. ad Curt. 5, 35, 1. Ita „movere“ saepius v. neutrum est ap. Liv. et Hirt. — „Pugna se moverat“ de proelio ancipiti. Curt. 8, 47, 6.

MULCARE, laedere. Adde ad l. Livii a Forcell. exhibitum eos, quos affert Mütz. ad Curt. 7, 42, 17.

MULCEO. De v. perf. et sup. cf. Ruddim. 1, p. 221. ed. Stallb.

MULTICIA (vestimenta), cf. Burm. ad Anth. L. I, p. 71.

MUNDUS, coelum. V. praeter Lucani interpp. a lex. Forcell. editoribus laudatos Drakenb. ad Sil. 12, 336. Castalion. ad Rutil. Itinerar. 1, 117., Interpp. ad Val. Flacc. 1, 563., Barth. ad Claud. p. 1190. Burm. ad Anth. L. 1, p. 51., Broukhus. in Tibull. 3, 4, 17 (qui tamen in hac re mirifice erravit), Gronov. Obss. 1. c. 9. (p. 68. ed Plattner.). Ita Graecis κόσμος pro coelo, Wesseling. ad Diod. Sic. 1., p. 225.

MUNDUS muliebris saepissime certe ab „ornatu“ discernitur, ut Gall. nippes a bijoux (V. praeter ea, quae attulit Forcell., Cuiac. et Schulting. ad Paulli IC. Sentent. 3, 6, §. 83. 84., Brisson. s. v., Böttiger. Sabin. 1, 91.), nec neglige, quod de altera v. significatione exposuit Duker. ad Liv. 34, 7.

MUNERA personalia, patrimoniorum, mixta, sordida. Walter, R. R. p. 394.

MURICES non differre a tribulis constat e loco Polyaeni (4, 3, 17), quem cum Curtii verbis (4, 51, 36) bene comparat Mütz. Tribulos describit Veget. 3, 24., (ubi v. Stewech. p. 322), cf. Lips. Poliorc. 5, 3. p. 624 sqq.

MURRHINA vasa. De iis haud negligenda puto, quae dederunt Roloff. et Buttmann. in Mus. d. Alt. 2, 509 sqq.

MUTABILIS arbor quid sit, erue tibi e Calpurn. 2, 40.

MUTARE pro mutari. Non ignotum, v. tamen Vulp. ad Catull. 22, 11. Cort. ad Sallust. Iug. 38, 10. Drakenb. ad Liv. 3, 10. (p. 577.). Ramsh. §. 74. De verbi structura cf. etiam Drak. ad Liv. T. II. p. 30.

MUTUUS, non semper i. q. reciprocus (wechselseitig), sed saepe de rebus, quae modo utrimque fiunt (beiderseitig). V. Mütz. ad Curt. 4, 41, 21.

N.

NAM ad omissam sententiam saepius referri, multi iam observaverunt. V. Kritz. ad Sall. Jug. 19, 2. Adde Mütz. ad Curt. 3, 4, 9. Ea propria particulae „namque" ratio est, quae sermonem non simpliciter, sed continuando explanat atque adeo, quum parenthesin infert, cum omissa sententia coniungenda est. Liv. 7, 32, 3. Curt. 8, 49, 28. 9, 18, 28. V., quod de hac particula atque eius positu disputat Mütz. ad Curt, 3, 10, 6 et 3, 30, 5. „Namque etiam" (nämlich auch) ad argumentum subintelligendum novum adiicit. Caes. B. C. 3, 86. 3, 34.

NARTHECIUM. Böttig. Sab. p. 20.

NASCOR. „Collis nascitur" est etiam in Sall. Iug. 48, 3.

NATALIS (dies). Ablat. natale habet Lucan. 7, 391. cf. Priscian. 759., qui hanc formam perperam ad nominat. natale refert. Ceterum de absoluto v. usu v. Serv. ad Virg. Ecl. 3., Lindenbrog. ad Censor. 2. (p. 9.). Gellius 19. 9. lucem annuam, Tacitus diem genitalem dixit. — Natalibus suis restitui. Dicitur etiam natalium „restitutio" in Digest 40, 11. Rem explicat Walter, R. R. p. 352. 503. 516.

NATURAE situs i. q. naturalis. Refutat Walchium, qui hoc minus Latinum esse volebat (Hall. Lit. Zeit. 1829. Jan. p. 111.) Mütz. ad Curt. 6, 12, 15. cf. 7, 15, 4. — „Ut natura fert" explicat Herz. ad Caes. B. C. 3, 61.

NATURALITER innata alacritas. Locutionem bene defendunt Oberlinus et Herz. ad Caes. B. C. 3, 92.

NAVICULA parvula, Caes. B. C. 3, 104, ubi v. Herz.

NAVIS. De accusat. v. Donat. col. 1750. Charis. 101. Navim ap. Cic. de Nat. deor. 3, 37 (89) ex codd. dedit Heindorf. In plerisque vett. libris ap. Virg. Aen. 5, 283 legi, testatus est Pierius. — De ablat. vide Charis. p. 33. 101. Prisc. 766. Serv. 1785.

NAVITA, mercator. Heyne ad Tibull. 1, 1, 50.

NE-quidem, auch nicht. Held ad Caes. B. C. 2, 33. Mütz. ad Curtium 3, 3, 23. cf. 4, 28, 22. 4, 63. fin., Cic. ad Famil. 15, 4, 10. — Ne pro „ne-quidem" efferri multi negaverunt, sed vide Gernhard. in Addend. ad Cic. Parad. p. 320. Nec pro „ne quidem" non rarum; ita apud Liv. 31, 22, 7. Plin. Epp. 2, 2, 3. Panegyr. 16, 3. et apud alios, sed frequentissime in Senecae et Justini libris, ut docent exempla, quae affert Mütz. ad Curt. 7, 25, 4. Alia exempla dedit Kritz. ad Sall. Jug. 98, 4. Aliena sunt in Ramshorn. Grammat. Lat. §. 188. De locutione „nec — quidem" vide Mütz. ad Curt. 3, 29, 24, cf. Kritz. ad Sall. Jugurth. 51, 5. — „Ita, — ne" (ubi „ut non" exspectant tirones) Liv. 22, 61, 5. Curt. 9, 22, 22.

NEBULO. Aelius Stilo (Fest. s. v.) nebulonem ideo appellatum esse docet, quod non pluris sit, quam nebula. Quae tamen sapientia non multum discrepat a Nigidii Figuli (Gell. 13, 10), qui fratrem quasi „fere alterum" dixit, Censorini (c. 4.) et Isidori (Origg. 11, 2), qui pueros a puritate vocitatos esse voluerunt, atque iure periti illius veteris ingeniosa sagacitate, qui mutuando „meum tuum" fieri (Just. Institt. 2, 10 init.), et testamentum inde nomen cepisse, quod „mentis testationem" exhiberet (ib. 2, 10 init.), severa fronte exposuit. At de nebulone vera viderunt Heindorf. ad Hor. Sat. 1, 1, 104 et Döderl. Syn. 1, p. 54.

NEBULOSA (retia), Graecis νεφέλαι, v. Wernsd. Poet. L. m. 1, p. 135.

NECESSARIO coactus. Ita saepe Caes. Exempla sunt B. C. 3, 49. 3, 78. B. G. 1, 17. Necessaria re coactus, B. C. 1, 41.

NECESSITAS temporis, non temporis angustiae, ap. Caes. B. G. 2, 22, 1.

NECESSITUDINES non solum affines et amici sunt, sed ipsi propinqui, ut filius ap. Plin. Epp. 10, 19, 3, frater ap. Suet. in Tib. 50. — Necessitas et necessitudo quo differant, omnibus notum est. V. tamen Herz. ad Caes. B. C. 1. 8.

NECO. Quod discrimen Diomedes et Priscianus inter „enectus" et „enecatus" statuunt, id vanum est. V. Stallbaum. ad Ruddim. 1, p. 214.

NEFUNUS. Funera nefunera (ap. Catull.), quae nulla sunt, cf. nefas, nefrendeo et similia. Non plane eadem ratione Graeci ἄδωρα δῶρα, νύμφη ἀνυμφευτός, quos imitatus est Cic. in Philipp, 1. 2. et vetus ille poeta „innuptis nuptiis." Confunduntur tamen haec in lexicis et alibi. Ceterum de omni hoc dicendi genere praeter P. Victor. in Var. lectt. 10, c. 12. et Interpp. a lex. Forcell. editoribus Germ. laudatos egerunt Wolf. ad Aeschin. c. Ctesiph. p. 1332. ed. Frcf. a.

1604. (p. 521. ed. Lips.), Giacomell. ad Aeschyl. Prom. 547., Cort. ad Cic. Epp. ad Fam. 7, 9., Savaron. ad Sidon. Epp. 4, 16. et alii multi.

NEGO. Negat negare i. e. affirmat. Catull. 4, 6. — Negat — neque, v. Goer. ad Cic. Acad. 2, 47. et ad eund. de Fin. 1, 16.

NEGOTIUM agere quid sit, et quid n. gerere, innuit Mütz. (cui, quae dedit Ramsh. in Syn. 2, p. 276. sufficere non potuerunt) ad Curt. 5, 31, 16. cf. 4, 42, 29.

NEMO unus. H. vv. alio sensu, quam qui explicatur in Forcell. lexico, esse ap. Caes. B. C, 3. 18., nemo non videt. Cf. Liv. 2, 6. 28, 35.

NEMUS (Hesych. νέμος, σύνδενδρος τόπος) et saltus quo differant, v. in Döderl. Syn. 2, p. 92.

NEO. Supinum netum firmavit Vossius ex Corippo et Ulpiani ad Sabin. l. 22. V. Stallb. ad Rudd. 1., p. 219.

NEPOS gen. comm. est, quemadmodum „puer", quamvis gen. fem. obsoletum sit. V. praeter alios, quos Italus laudat, Prisc. 709. — Nepos pro prodigo v. PATRUUS.

NEPTIS. De v. genere v. Charis. 70. — Accusat. neptim in optimis Curtii codd. (quos Gallicanos appellavit Orell.) legitur 6, 5, 7. — Ablat. nepti exhibetur ap. Tac. Ann. 3, 23., „nepte" ap. Spart. in Hadr. 2. Ad has rariores formas adde ablativum amni (v. Mütz. ad Curt. 4, 34, 7, qui etiam de „igne" et „igni" egregie disputat ad 3, 47. cf. 3, 9, 3.), corbi (quod bis habet Cat. R. R. 136.), convalli (Varr. R. R. 1, 12, 3. Apul. Met. 1, p. 33. ed. Oud.) et alias, de quibus v. Schneid. Gr.

NEX. Vitae necisque d o m i n u s (arbiter), Liv. 30, 12, 12. Curt. 4, 4, 22.

NIDUS. Male Forcell. de quovis cuiusque domicilio dici putat. Est tantum de iis, quae in edito loco sita sunt, ut docent exempla ab ipso allata, ad quae adde Hor. Od. 3, 4, 14. Ita Graecis καλία. V. Gataker in Adversar. posth. 2, 17. p. 363.

NIHIL aut paulo, ὀλίγον ἢ οὐδέν. Dorvill. ad Charit. p. 581. (ed. Lips.) — Nihil dicere i. q. non prohibere. Wolf. ad Cic. p. Red. in Sen. 5.

NIMBUS, fasciola. V. ante alios Böttig. in Sab. p. 130.

NIMIUM in sequioris aevi auctoribus i. q. valde. Wernsd. Poet. L. m. 1, p. 131. cf, 3, p. 158.

NITEO. De bene pastis et pinguibus dici notum est. De hac. v. significatione non imperfectius (ut equidem existimo) interpretibus Petronii, quos Forcell. laudat, egerunt Faber et Scheff. ad Phaedr. 3, 7, 4., Interpp. Tibulli ad. 2, 1, 21., Gebhard. ad Corn. Nep. Eum. 5., Ruhnken ad Ter. Eun. 2, 2, 11., Hochheder ad Hor. A. p. 351.

NODOSA podagra, non quod nodos et articulos infestet, sed „quia multos habet nodos." Cf. Ramsh. Lex. syn. p. XXX. Similiter dicitur „lapidosa chiragra" ap. Pers. 5, 58.

NOMEN, nomina, pro ipsa nobilitate (non fama). Cic. p. Planc. 7., Graev. ad Cic. Epp. ad Famil. 3, 8. — N. arcarium, transscripticium, Walter, R. R. p. 630 sqq.

NOMENCLATOR. De munere eius v. Interpp. ad Luc. Nigrin. T. 1. p. 257. ed. Bip., de Mercede cond. T. 3, p. 530., Gesner. ad Plin. Epp. 2, 14, 6. Sigon. de Judic. 2, c. 30., Heineccii Jurispr. Rom. 4, 18, 77. (T. 2. p. 403.)

NOS, ubi pro „ego" est, interdum praedicatum in singulari recipit. V. Voss. de Anal. 4, 23. et Broukhus. ad Tibull. 3, 6, 55. — „Nos" scriptoribus Romanis interdum est i. q. populus Rom., Kritz. ad Sall. Jug. 65, 2. — Nostri pro „nostrum," Curt. 5, 18, 14.

NOTARIUS. De iis v. omnino Walter., R. R. p. 365, ubi etiam de magistrianis, qui iidem agentes in rebus appellabantur, de melloproximis et aliis, qui ab officiis erant, agitur.

NOVI. „Nostis cetera" ubi usurpetur, v. in Wunderi Prolegg. ad Cic. p. Planc. p. 58.

NOX pro somno legitur etiam ap. Catull. 5, 6. De h. signif. v. ante alios Drakenb. ad Sil. 3, 216. — „Noctes atque dies", v. Otto ad Cic. de Fin. 1, 16.

NOXAE particeps. Curt. 7, 9. 29.

NUBO. Etiam de bestiis dicitur. Munker. ad Hyg. Fabb. 14., p. 34.

NUBS. Hanc formam tuetur etiam Valer. Probi testimonium, col. 1462.

NUDO. N. consilia i. q. aperio. Mütz. ad Curt. 7, 19, 39.

NUDUS, inermis. Drakenb. ad Liv. 5, 43, 3. Kritz. ad Sall. Jug. 107, 1.

NUGAS proprie pro naeniis dici e Plauti loco notissimo primus perperam coniecit Scaliger ad Varr. de L. L. T. 2, p. 227. ed. Bip., quem secuti sunt Kirchmann. de Funerib. R. 2, c. 6., Cuper in Obss. 1, 1, p. 6. et Forcellinus.

NUMEN senatus in Cic. Phil. 3, 13 auctoritas est et, quae proprie dicitur, ἐπικύρωσις, cf. Liv. 7, 30. Quae quum antiquitus etiam populi esset (Liv. 1, 17. 1, 22. 1, 32. cf. Dion. Arch. 2, 60. 4, 12, adde Lic. Macr. orat. l. in Sall. Hist. fragm. l. 3. et v. Niebuhr., R. G. 1, 688), Cicero in orat. p. red. ad Quir. 8. „numen pop. R." non tam inepte dixit, quam visum est Marklando.

NUMERUS. „N. finire" tuetur Mütz. ad Curt. 4, 63, 26.

NUMULARII, mensarii s. mensularii quo ab argentariis differant, docet Walter, R. R. p. 250.

NUNDINAE. De trinundino s. trino nundino v. Drakenb. ad Liv. 3, 35. Garaton. ad Cic. p. Domo 16. et Phil. 5, 3.

NUPER maxime nihil nisi nuperrime. Caes. B. C. 3, 9.

NUTRIO. Non est „defendo" ap. Catull. 19, 4. cf. Hor. Od. 4, 5, 18.

O. De h. literae mutatione v. praeter Priscianum Vel. Long. 2216, Charis. 57, Cassiod. 2289. Ad locum grammaticae Schneider. a lexici Forcell. editt. Germ. laudatum adde 2, 1, p. 75.

OBEQUITARE c. accus. iunxit Amm. Marc. 24, 2. Apud Curt. 3, 25, 4. scriptura non satis certa est.

OBIICERE i. q. hostibus obiicere. Caes. B. C. 3, 88.

OBSCENUS. H. v. magis de verborum quam rerum turpitudine dici exposuit Wyttenbach. in Bibl. crit. 8, p. 76. — Obscenus i. q. abominandus, v. Döring. ad Catull. 68, 99.

OBSERVARE quid differat a v. colere, v. ap. Kritz. ad Sall. Jug. 1, 10, 8. cf. Död. Syn. 2, p. 186.

OBSES pro vicario. Wernsdorf. Poet. L. m. 3, 159.

OBSIDERI omnibus rebus i. q. premi, Caes. B. C. 1, 94.

OBSIDIONEM solvere duplici sensu veteres dixerunt. Est enim et „obs. relinquere" et „urbem obsidione liberare." V. Mütz. ad Curt. 6, 24, 34.

OBTERO pondere i. q. opprimo, Lucret. 3, 916. cf. Interpp. ad Prop. 4, 11. „Obterere hostem" pro „delere" cum Tacito dixit Curtius 3, 5, 10. 4, 57, 18. cf. Gronov. ad Liv. 27, 41.

OBTINEO rem, vinco, Caes. B. C. 1, 72. 3, 111. — Obtinere provinciam, in prov. cum imperio esse, v. Herz. ad Caes. B. C. 1, 85. — Obtinere et retinere quo differant, doc. Gronov. ad Liv. 26, 20, 1. 3, 36, 9. Mütz. ad Curt. 4, 5, 30.

OBVERTI artis militaris vocabulum fuit, Fragm. Sisenn. apud Nonium s. v. manipuli (Wernicke in Sisennianis p. 30), Liv. 6, 24. 9, 21. 9, 35. Eadem ratione vocabulo praeverti usus erat Cato in libris Originum (vide Gell. Noct. Attic. 3, 7, 6.) et voce transvorsus Sallust. in Jug. 49, 6., in quo loco illum Sisennae imitatus esse videtur.

OCCASIO tua, sua. Liv. 22, 39, 21. 4, 58, 2. — Occ. temporis, Caes. B. C. 3, 79., fortunae ib. 1, 40.

OCCATIO. Isid. Origg. 17, 2. „dicta occatio, quasi obcaecatio, quod operiat semina."

OCCIDERE et concidere quo differant, docet Wolf. ad Cic. Or. p. Domo 36.

OCCULTAE res Ciceroni eae maxime dicuntur, quae solius rationis ope intelliguntur. Görenz. ad Cic. de Fin. 1, 19. Unde fit, ut de rerum natura quoque dicatur. — Occultus et obscurus eiusdem originis esse videntur Döderl. in Syn. 1, p. 183.

OCCUPO, praecipio, praeoccupo. Undè etiam „occupare liberum mortis arbitrium" apud Curt. 4, 19, 12. Cf. Ruperti ad Liv. 1, 14., Schmid. ad Horat. Epp. 1, 6, 32. — Occupare exercitum, assequi, Curt. 11, 4. — Occupatus „in re" et „re" non idem valet, Herz. ad Caes. B. C. 2, 13.

OCCURRO, repugno, adversor. Dubitabat de hac vocis vi Ernestius. Sed. v. Brem. et Gör. ad Cic. de Fin. 2, 33.

OCULITUS amare. Similiter „plus oculis amare" Catullus dixit 3, 5 et 14, 1. cf. Fest s, v. Ita Graeci ὄμμα, ὀφθαλμός de re admodum cara dixerunt. Itaque Cicero villulas suas Italiae ocellos appellans non „praestantes" dicit (ut Forcell. visum est), sed quae in omnium deliciis erant. Cf. Rittershus. ad Opp. Halient. 1, 703., Spanhem. ad Callim. Hymn. in Dian. 211., Barth. Advers. p. 516., Burm. ad Quinctil. p. 494.

OCULUS. In oculis esse. Quaede h. phrasi Forcell. dedit, non satis sufficiunt. Est et idem, quod amare, et in conspectu esse significat (Vorst. de Lat. falso susp. p. 265) et locutioni „in oculis vivere, habitare" finitima est. Sed. transfertur etiam ad animum, Mütz. ad Curt. 3, 14, 3.

ODIUM i. q. taedium, Caes. B. C. 2, 13, ubi v. Herz.

OEDIPUS. De Graeca v. terminatione egit Bremi ad Cic. de Fato 13.

OFFENSIO apud Caesarem quidem plerumque activa significatione legitur, semel tantum passiva (B. C. 3, 57, ubi v. Herz.). Corrige igitur, si placet, quod in lex. Forcell. edit. Germ. de hac re legitur.

OFFICIA extare. Latinum esse negavit Ernestius, sed bene tuetur Wunderus ad Cic. p. Planc. 33.

OFFUCIAE, ubi idem fere est, quod fallaciae, in plurali tantum numero reperitur. Ita etiam in Wernsd. Poet. L. m. 3. p. 487.

OLEASTRUM. Haec forma, a Forcellino praetermissa, poetica est, vide Wernsdorf. Poet. Cat. min. 2, p. 95, quemadmodum etiam „concordium" pro concordia et „discordium" pro discordia, ibid. 2, 316 et 317. — Oleaster nunquam generis femin. fuit, quamvis Vossius in Cicer. Verrin. 3, 23 scripturam Cratandrinam praetulerit ad Virgil. Georg. 2, 182. Etiam diminutivum oleastellus gen. masc. est, Colum. 12, 49.

OLEO. De v. praeterito et supino v. Stallb. ad Ruddim. 1, 220. De verborum aboleo et adoleo formis si quid statuere vis, ad Prisc. 872. adhibe Diomed. 370. Verbo suboleo perfectum subolui nullo iure assignat Forcell.

OLIM in narratiuncularum exordio sollemne est. Donat. ad. Ter. Andr. 5, 4, 20. Exempla sunt: Ter. 1, 3, 16. Hor. Sat. 2, 6, 79. Epp. 1, 1, 73. 1, 10, 42.

OMNIS pro „qualiscunque“ etiam apud Ciceronem legitur in Verr. 2, 17, ad Fam. 7, 26. Cf. Scheffer. ad Phaedr. 1, 2, 24. Ita omnis fortuna ap. Caes. B. G. 3, 8, 3 adversa pariter et secunda est, et ap. Liv. 22, 41 publica privataque. — Gallia omnis quid sit ap. Caes. B. G. 1, 1, optime intellexit Schneiderus, quem v. — „Omnium“ frequenter pronomini quisquam additur. Kritz. ad Sall. Cat. 51, 2.

ONERARE inopiam. Liv. 5, 39, 13.

ONUS benefici. Cic. p. Planc. 32 et 33.

OPACUS et umbrosus alia ratione differe, atque Döderl. in Syn. 3, p. 170. docuit, contendit Ramsh. in Syn. 1, 182. Adversus utrumque disputat Mütz. ad Curt. 5, 14, 9.

OPERAE, negotia publicanorum, ut recte monstrat Forcell. Maiorem exemplorum numerum pete ex Manut. observat. ad Cic. p. Planc. 18., Cort. ad Cic. Epp. ad Fam. 13, 9, Garaton. ad Cic. Verr. 2, 70. — „Operae est“ legitur etiam ap. Curt. 8, 33, 37, de qua locutione v. omnino Kritz. ad Sall. Jug. 81, 3. — Opera et studium quo differant, v. ap. Död. in Syn. 1, p. 111., 125.

OPERTUM, fornax, hypocaustum, tecta, cf. Wernsd. Poet. L. m. 1, p. 218.

OPICI, Osci. Niebuhr, R. G. 1, 75. Döderl. Syn. 1, p. 13.

OPPORTUNUS pro aliquo et contra aliquem, Kritz. ad Sall. Jug. 88, 4. — Verum vocis etymon exhibet Döderl. in Syn. 1, p. 151.

OPPORTUNITAS, locus opportunus, Curt. 8, 46, 18.

OPPRIMERE, abscondere, tegere. V. Kritz. ad Sall. Jug. 1, 72, 1.

OPE summa frequens pro valde, v. Kritz. ad Sall. Cat. 38, 2. —

OPTIMA ratio est optimatium ap. Cic. p. Domo 32. et opponitur populari. Ceterum corrige, quod de popularibus s. v. optimus elapsum est lex. Forcell. editoribus Germ. — Optimus interdum per ironiam dicitur, ut βέλτιστος ap. Platonem. Gör. ad Cic. de Fin. 1, 7. cf. PESSIMUS.

OPULENTUS addito ablativo significat abunde instructum et eo validum, Kritz. ad Sall. Jug. 57, 1. — Opulenta bona, Curt. 8, 23, 26.

ORATIONEM de scripto dicere. Adde ad Cic. l. a Forcell. laud. eiusdem Or. p. Sext. 61., Phil. 1, 1. 10, 2.

ORATOR non idem est atque legatus, v. Schneid. ad Caes. B. G. 4, 27, 3. Kritz. ad Sall. Jug. 24, 1. 108, 1.

ORBES temporum, astrorum cursus, Curt. 4, 39, 5. — De orbe et agmine quadrato exponit Schneid. ad Caes. B. G. 4, 37, 2.

ORDINARE gentem, ut alibi dicitur „o. provinciam,“ Curt. 7, 11, 3.

ORDO λόχος est ap. Curt. 3, 3, 22. — Ordines servare et observare non idem est, v. Kritz. ad Sall. Jug. 51, 1. cf. Schneid. ad Caes. B. G. 4, 26, 1. Ordines habere, Sall. Jug. 80, 2. Locutiones „ordines servare“ et „signa sequi,“ quantum inter se distent, v. ap. Mütz. ad Curt. 3, 5, 13.

ORIGINES, metropoles. Walch. Emendatt. Liv. p. 226. V. MAGNUS. — Originem trahere est etiam ap. Curt. 3, 3, 22.

ORNATRIX ab auricula. Gruter. Inscrr. 519, 2. 3.

Os. Ad ll., ubi phrasis „in ora venire" in bonam partem dicitur, adde Virg. Aen. 12, 235. Georg. 3, 9. Propert. 3, 9, 31. — In ore agere (i. q. in conspectu), per ora cedere, incedere, trahere, Kritz. ad Sall. Jug. 31, 10.

OSCINES aves unde dictae sint, docet Döderl. in Syn. 1, 13.

OSCILLARE. V. Scholia Ambros. ad Cic. p. Planc. 27.

OSTENTUI credere. Sall. Jug. 46, 6, ibique Kritz.

OTIUM otiosum. Cic. p. Planc. 27. cf. p. Coel. 1.

P.

P literam Osci ponebant, ubi Latini q. Festus s. v. petoritum, Niebuhr, R. Gesch. 1, p. 73. et Rhein. Mus. 1, p. 116., Schneid. Gr. Lat. 1, p. 320. cf. C. Odofr. Mülleri librum D. Etrusker 1, p. 30. Similem cognationis, qua lingua Graeca et Latina iunguntur, esse legem, dudum constat. Exempla sunt: πῆ, qua πέμπε, quinque, ἵππος, equus, ἕπω, sequor, λείπω, linquo, ἐνέπω, inquam, πατάσσω, quatio, et alia. V. etiam C. Odofr. Mülleri l. D. Dorier 2, p. 512.

PAENULAE Antoninianae, Lamprid. Antonin. Diad. 2.

PAGUS. De Romanorum pagis cf. Dionys. Arch. 2, 76, Aggen. Urb. de controv. p. 72. Goes., Isid. Origg. 15, 2. Magistri pagorum sunt etiam in inscriptionibus, Orell. n. 3795 et 3796. — Ceterum Caesar pagi nomine ubique non vicum, sed partem regionis vel civitatis, vel eius partis incolas significat, Schneid, ad B. G. 1, 12. — Pro „pagano" apud Prudentium non solum reperitur „pago deditus" (v. Forcell.), sed etiam pago „implicitus," in Roman. 296., adv. Symm. 1, 620. Cf. de hac v. significatione Herald. ad Arnob. 1, p. 3. Ritterhus. ad Salvian. de gub. Dei 6, p. 565. V. etiam Sever. Sanct. ap. Wernsdorf. in Poet. Lat. min. 2, p. 226., qui Christum appellat „Deum, magnis qui colitur solus in urbibus."

PALAM. Legitur etiam „inpalam" in nonnullis optimae notae libris mscc. ap. Caes. B. C. 2, 36, ubi v. Oudendorpium, cui haec forma haud futilis visa est.

PALATUS pro „palatum" antiquior forma fuit. V. Rath. ad Cic. de Fin. locum a Forc. laud., Struv. Lat. Decl. p. 52., Lindem. ad Plauti Mil. 4, 6, 41.

PALLIUM. Studere in pallio. Jul. Capitol. Anton. 1, 2.

PALMA cuiusvis arboris ramus est etiam ap. Liv. 33, 5, 10. — Palmam frangere (victoriam eripere) Sen. Phoen. 536., infringere Curt. 7, 10, 29.

PALUDATI. „Armati, cincti, paludati“, formula sollemnis apud Sabidium in Schol. Virg. v. PROCINCTUS.

PALUMBES. Epicoenon est. Ad ll., ubi masc. gen. observavit Forcell. adde Quinct. 1, 6, 2, Pompon. ap. Non. 3, 168, Plin. H. n. 30, 8, 21. Femininum est etiam in Horat. Od. 3, 4, 9. — Palumbes an palumbis scribendum sit, diiudicat Ruddim. in Instit. 1, p. 21. ed. Stallb., ubi etiam de genere voc. aliquid est, quod addere possis. — Palumbus regius, Lampr. Anton. Diad. 4.

PALUS, i. Verum voc. etymon monstrat Döderlein in Synonym. p. 11. sqq.

PANACES, panacea, panax, panace. De his formis vide omnino Schneid. Gr. Lat. 2, 1, p, 108. Est autem panaces, n. (τὸ πάνακες) in nominat. et accusat. frequens. Panaces, is, f. vix in dubiis ponendum est, v. Cels. 5, 27. 12. Plin. H. n. 26, 11, 70. 25, 13, 105. 28, 17, 78. Panax, cis, (ὁ πάναξ) legitur etiam ap. Plin. 19, 12, 62. Mascul. gen. est ap. Scribon. Larg. p. 207. ed. Rhod., ubi etiam „opopanax dilutus.“ Panace, es, f. falsa librorum scriptura nititur.

PANDECTAE. De genere vocab. nulla dubtitatio esse potest, quamvis Stephanus de abusu ling. Lat. p. 12 sqq. masculinum fecerit, quem secuti sunt nonnulli. Cf. Stallb. ad Ruddim. 1, p. 15., Heusingeri Addend. ad Vechneri Hellenolex. p. 13. et Schneid. Gr. L. 1, 2, p. 19.

PANIS gradilis. Cf. Walter, R. R. p. 378.

PAPAVER in gen. masc. obsoletum, Priscian. p. 658.

PAR cum aliquo. Structuram a Mureto ad Cic. Phil. 1, 14. et aliis immerito damnatam defendit Duker. ad Flor. 2, 4, 2. et nuper Kritz. ad Sall. Jug. 14, 9. Ita aequalis cum aliquo, v. Bünemann. ad Lactant. de Ira dei 7, 4. — De v. ablativo v. Schneid. Gr. L. 2, 1, p. 225.

PARATUS. Parata puella i. q. facilis. Prop. 1, 9. 25. Cf. Burmann. ad Ovid. Metam. 5, 603.

PARCERE corporis partibus omnibus ignavorum est omnem laborem detrectantium. Cic. de Harusp. resp. 27.

PARENS salutis nostrae. Cic. p. Planc. 10., ubi v. Garaton.

PARVUS. Res parva dictu V. Freinsh. ad Curt. 4, 8, 10.

PARS. De accusativo partim v. Sanct. Min. 4, 13., Gronov. Observatt. 3, 2. p. 342., Drakenborch. ad Liv. 27, 46, 8. 23, 11, 11. — Partes a factionibus diversae et maxime populares sunt. Kritz. ad Sall. Jug. 41, 1. — Partibus i. q. per partes, particulatim, Burmann. ad Vellei. 2, 111. — Pro partibus stare, in partibus stare, Mütz. ad Curt. 4, 2, 13 et 3, 28, 18. — In parte alicuius esse i. q. loco alicuius esse, ἐν μοίρᾳ. Heusing. Emendd. 2, 6. p. 224.

PASCERE. Pasci, i. q. delectari saepius apud Ciceronem. Adde ad ll. a Forcell. allatos p. Sext. 46., pro Milone 2.

PASCERE absolute, convivia edere, celebrare. V. Salmas. ad Spart. Hadr. 17., ad Lamprid. Alex. Sev. 41., Wernsdorf. Poet. Lat. min. 3, p. 110.

PASCHA vulgo n. g. esse dicitur, cf. Ruddim Inst. 1, p. 14. ed. Stallb. Rectius tamen Vossius (Analog. 1, 20.) in fem. gen. efferri contendit, cui assentitur Heusing. ad Vechneri Hellenolex. p. 26. not. m.

PASSUS. H. vocis genitivus omittitur interdum ad vocem millia. V. Oudendorp. ah Caes. B. G. 1, 15. Cort. et Kritz. ad Sall. Jug. 75, 2. Drakenborch ad Liv. 6, 32, 9.

PATELLA. „De patella edere" proverbialis locutio est ad eos pertinens, qui sacra, profana susque deque habent, Otto ad Cic. de Fin. 2, 7.

PATEO. Verbi supinum dicit esse „passum" Priscianus col. 892, cui tamen adversatur Phocas c. 1719. — Patentes campi, qui late extenduntur, Herzog. ad Caes. B. G. 1, 10. Mütz, ad Curt. 4, 45, 5.

PATENA. Ita rectius scribi, quam patina, diminutivum patella indicat. Cf. Gud. ad Phaedr. 1, 26. p. 39., Salmas. ad Trebell. Poll. Claud. 17., Burmann. ad Anthol. Lat. 1., p. 66. Siculi dixerunt πατάνα, quod in Sophronis et Epicharmi libris legit Pollux. v. 6, 13, 90. 10, 24, 107. Ita Siculis erat etiam κάρκαρον, carcer, Sophron ap. Phot. in Lex. p. 132. ed. Porson., in qua voce eadem literae a et e commutatio apparet. Ceterum a Siculis alia multa vocabula Latina, ut κάμπος, κάτινον (catinum), κύβηττον, vel, si Car. Odofr. Mülleri sequi mavis iudicium (Etrusker p. 13. sqq.) Latinis cognata (cf. Stephan. Byzant. s. v. γέλα) ad Graecos pervenisse, post Dorvillii (v. eius Sicula p. 132. et alibi) et Blomfieldii curas satis constat.

PATRES, curiae, in qua voce explicanda merito laudat Niebuhrium Wunderus ad Cic. p. Plancio 3. Erant etiam patrum seniores et iuniores, Nieb. 1. p. 490., Walter, R. R. p. 16.

PATRIA. Subditis non est. V. Sallust. in Jug. 3, 2.

PATRIMI et matrimi. Adde ad auctores a Forcell. laudatos Serv. ad Virg. Georg. 1, 31.

PATRONUS. De urbium et nationum patronis v. Beier. ad Cic. de Offic. 1, 11, 35., Rupert. ad Tac. Ann. 3, 55.

PATRUUS pro „severo" dici notum est (cf. Drakenborch. ad Sil. Ital. 15, 10. Casaubon. ad Pers. 52.) Idem fere significat interdum priscus, Burmann. ad Anthol. Lat. 1, p. 717., ad quam significationem etiam refero priscum Catonem ap. Horat. Od. 3, 21, 11. Simili anaphora nepos prodigum significat et „senex" philosophum, Wernsdorf. Poet. Lat. min. 3, p. 90.

PAUPERIES. Quod pauperiem damnum, paupertatem conditionem dixit Caper (non quidem Velius Longus, ut operis Forcelliniani editores Germ., in errorem inducti, scripserunt) id praeter iurisconsultos nemo laudabit. Sed etiam peius Calphurnius ad Terent. Heautontim. 1, 1, 59. pauperiem mendicorum esse contendit. Egenum respexit. a quo pauper re vera ita differt, ut πένης a πτωχῷ ex

Aristophanis sententia, Plut. 548 sq. Cf., si placet, de re satis nota Mitscherlich. ad Hor. Od. 1, 1, 18.

PAX, feriatio. Grat. Cyneg. 487., Stat. Sylv. 4, 4, 40. — Paces, insolens forma, v. Kritz. ad Sall. Jug. 31, 20.

PECTEN Serv. ad Virg. Aen. 6, 647 neutrius gen. facit.

PECUNIAM dissolvere i. q. pecuniam debitam solvere. Exempla vide ap. Schütz. in Indice Lat. Cic. p. 140. Cf. Wunder. ad Cic. pro Plancio 28. — Pecunia certa credita. Cic. p. Rosc. 4., adv. Rull. 1., Festus v. condictio, Serv. ad Aen. 3, 117.

PELAGUS gen. mascul. non fuit, nam in Valer. Flacc. 1, 169. optimi quique libri g. neutr. tuentur.

PELLIS. Sub pellibus esse et „in hibernaculis esse" unum idemque significare contenderunt cum Herzogio Kritzius, quorum sententiam refutat Schneider. ad Caes. B. G. 3, 29, 2.

PELVIS. Accusativus „pelvem" legitur ap. Cels. 4, 24. 6. 9., Apul. in Metam. 9, p. 598. (Oud.), Vopisc. in Aurel. p. 199. Ablativus pelvi ap. Plin. H. n. 31, 3, 27. 28, 8, 26. (cf. Charis. p. 33.) et pelve, Cels. 4, 17., Petron. Sat. c. 70.

PENETRARE loci accusativo etiam apud pedestris orationis auctores iungitur. Exempla affert Mütz. ad Curt. 4, 16, 26.

PENNA, pinna. Cum Döderlein. Syn. 5, p. 205 cf., quae dedit Mütz. ad Curt. 7, 35, 25.

PENSARE animas de iis dicitur, qui alter pro altero vitam ponunt. Wernsd. Poet. Lat. min. 3, p. 214. — Pensare ap. Calpurn. 4, 141. nihil est nisi mutare, cf. 3, 83.

PERAGRARE terram victoriis. V. Oudendorp. ad Sueton. Aug. 93., Duker. ad Flor. 2. 1., Ruhnken ad Vellei. 2, 89, 6 (p. 168. Clud.).

PERCELLERE et percutere. De hor. vocabulor. discrimine egerunt Burm. ad Ovid. Metam. 4, 138, qui in vehementioribus animi affectibus significandis „percussus" melius esse, quam „perculsus" contendit, Drakenborch. ad Liv. 1, 14, 9. et ad 1, 27, 10, qui idem sentit, Bentleius ad Hor. Epod. 11, 2, quem „magnum" secuti sunt Ruhnken. ad Terent. Andr. 1, 1, 98, quum percellere „in re graviori locum habere", dicat, „percuti vero in leviore affectu," Bremius ad Corn. Nep. Dion. 5, 3. percutere dici statuens de ea perturbatione, quae cito desinat celeriterque praetereat, Kritzius ad Sall. Catil. 6, 4, qui Bentleii et Bremii sententias quodammodo coniungendas existimat, denique Ramshornius, quem equidem rem optime explicasse dixerim. V. eius Synon. 2, p. 358.

PERCONTARI, De v. orthographia vide Schneid. Gramm. Lat. 1, p. 29. 451. et Kritz. ad Sall. 41, 2, qui recte Verrio assentitur.

PERDEPSO. De vocabulo „depso" Manut. ad Cic. Epp. ad Famil. 9, 22. (p. 665. ed. Lips.) et honestum et obscenum esse contendit. Cf., si placet, Bochart. Hierozoic. 1, p. 188.

PERCUSSOR veneficus, Curt. 4, 44, 18.

PEREMNE auspicium. V. Döderl. in Syn. 1, p. 11. sqq.

PERFECTISSIMI. Cf. Gothofredi Paratitla ad Cod. Theodos. 6. 37.

PERFICERE. „Perficere, ut aliquid perficiatur", Cic. p. Red. ad Quir. 4.

PERFIDIA suspecta, Curt. 4, 25, 4. Ita „fraus suspecta," ib. 5, 17, 1. „doli suspecti," Valer. Flacc. Argon. 1, 245.

PERFUGA quo differat a transfuga v. in Döderl. Syn. 2, p. 167. Cf. Herzog. ad Caes. B. C. 2, 33., apud quem scriptorem v. perfuga nusquam legitur.

PERGERE ire et pergere agere quid interdum sit, docte enucleat Mütz. ad Curt, 3, 19, 7. (qui etiam de v. etymo optime docet). — Iter pergere nihil est, nisi „iter facere„ ap. Sall. in Jug. 79, 5.

PERICLITARI fortunam etiam ap. Caes. est, B. C. 1, 62. 3, 10.

PERICULUM sui facere, pugnam periclitari, Curt. 4, 37, 12. — Periculum non solum affertur, sed etiam infertur alicui rei, Caes. B. C. 1, 72. 3, 10.

PERMITTOR. De h. passivi usu personali non nisi apud infimae Latinitatis scriptoribus observato v. Mütz. ad Curt. 8, 42, 6.

PERPES. Festus: „perpetem pro perpetuo dixere poetae." Cf. Wernsdorf. Poet. Lat. min. 2, p. 229., ubi etiam perpes vita pro „aeterna" ex auctoribus Christianis affertur.

PERSEQUI, probare, est etiam in Cic. de Fin. 4, 19. — Persequi inimicitias, Caes. B. C. 3, 84.

PERSPECTAE igne amicitiae, Cic. p. Red. in Sen. 9.

PERTINAX quum nomen proprium est, in ablativo habet Pertinace. V. Gruter. Inscriptt. p. 167, 7.

PERTINERE interdum eum nexum significat, qui inter causam et effectum intercedit. Schneid. ad Caes. B. G. 1, 14.

PERVIGIL flamma, Wernsd. Poet L. m. 3, p. 372.

PERVIGLARE, forma syncopata, in serioris aevi auctoribus obvia. V. Salmas. ad Pervig. Ven., eund. ad Trebell. Poll. in Triginta tyrann. c. 10., Wernsdorf. Poet. Lat. m. 3, p. 475.

PES, Romanorum mensura, 131 linearum Parisiensium fuisse, docet Ludov. Ideler in Disputat. de veterum mensuris, quae legitur in Act. Academ. Berolin. a. 1812 et 1813. — **Pedes** montium non semel sunt ap. Ammian. Marcell., v. 14, 8. 20, 9. 23, 6. Namque corporis humani partes ad terrarum situm transferuntur, ut supercilia, vertex, lingua, gremium, cervix et aliae.

PESSIMA puella blandientis esse bene docet Forcell. (cf. Död. Syn. 1, p. 54). Sed etiam „improba" eiusdem est, Ovid. Her. 15, 20.

PESSINUS urbs ter gen. masc. est ap. Cic. de Harusp. resp. c. 13. (28. et 29.).

PESTIS. Rem eripere a peste periculi, Cic. p. Domo 8.

PETERE carnem feriis Latinis, v. Schol. Ambros. ad Cic. p. Planc. 9. — Petere ex aliqua re, sumere, v. Otto ad Cic. de Fin. 4, 18. — Petere iter.

Ernestius vix tulit. Ceterum adde ad locos a Forcell. laudatos Ovid. ex Ponto 3, 2, 80 et cf. Gronov. et Drakenborch. ad Liv. 4, 42, 2., Ruhnken. ad Vellei. 2, 82. (p. 154. Clud.), Garaton. ad Cic. p. Planc. 40. — Petere i. q. procare, ut Graecis αἰτεῖν. V. Cerda ad Virgil. Aen. 7, 55.

PETRONII canes qui sint, explicatur in Wernsd. Poet. L. m. 1, p. 47.

PERSPICUUS, pulcher. V. Salmas. ad Solin. T. 1, p. 543. (ed. Traiect.), Wernsd. Poet. Lat. min. 3, p. 99. Idem interdum est conspicuus.

PERVICAX explicatur in Schol. ad Hor. Epod. 18, 14.

PHALANX apud Germanos et Helvetios (Caes.) testudinis genus fuit, cf. Oros. 6, 7. Plutarchus συνασπισμὸν vocat in Mar. 20.

PHASELUS, βάρις. V. Wessel. ad Diod. T. 1, p. 108. Poetae Latini fere de navigatione periculosa h. v. utuntur, ita Hor. 3, 2, 27., Ovid. ex Pont. 1, 10, 39.

PICATRIX, resinaria. V. omnino Wolf. in Lit. Anal. 2, p. 315. Cf. Grut. Thes. inscrr. 60, 7. (ed. Comm.)

PIGNUS. Gen. pigneris format. Plaut. Capt. 3, 4, 123., Cat. R. R. 149. Cf. Drakenb. ad Liv. 3, 38, 12. 9, 15, 7.

PINASTER gen. fem. est ap. Plin. H. n. 14, 20.

PITUITA. Ad locos, ubi secunda et tertia syllabae coalescunt adde Hor. Epp. 1, 1, 108., Satir. 2, 2, 76.

PIPILARE. In l. Catull. 3, 10 quidam tmesin observasse sibi visi sunt, quemadmodum ap. Lucil. 30, n. 72. (Dous.) in vv. „deque dicata“ legitur. Certe longe aliud est, quod Calpurn. 11, 10 „alludere fontes“ et 10, 33 „applaudit caput“ scripsit, quos locos in Forcell. opere desidero.

PISTRIS, balena, cf. Buttm. Lexil. 1, p. 108. Masc. generis quomodo fecerit I. F. Gronovius, v. apud ipsum in Observv. 1, 18. — Quod discrimen inter „pistris“ et „pistrix“ statuit Servius ad Virg. Aen. 3, 427., id futile esse vel ex unico Germanici in Arat. versu 370. apparet, qui versus gen. pistricis non recipit.

PISTURA. Ad explanandum difficillimum Plinii locum in H. n. 18, 10, 23. cf. Gesner. Ind. in Scriptt. rei rust. p. 59., Beckm. Beitr. z. G. d. Erf. 2, p. 3.

PIUS, salutaris, Wernsd. Poet. L. m. 3, p. 303. — Pia bella. Non iis, de quibus disserit Brisson. de Form. 4, 13. p. 326. impia bella opponuntur ap. Curt. 4, 2, 12, ubi v. Mütz. Item aliud pium bellum est ap. Flor. 2, 19, 6. Etiam aliud ap. Liv. 9, 1, 10. Verum omnino pia sunt bella, quae crimine carent.

PLAGA terrae quam varie usurpetur, egregie, ut solet, explicat Mütz. ad Curt. 6, 6, 13.

PLANUS. Planius dicere, Hor. Epp. 1, 2, 4, ubi v. Feam et Schmid.

PLATANUS apud vetustissimos auctores fuit. gen. comm. teste Prisc. p. 658., ut etiam populus. Cupressus adhuc ap. Cels. 6, 13. in masc. genere legitur, id quod Forcell. etiam praetermisit.

PLAUDERE aliquem, cum plausu laudare. Wernsdorf. ad Poet L. m. 1, p. 34.

PLEO. Est etiam apud Lucret. 2, 631, fortasse etiam 6, 1201.

PLERUMQUE, saepe ap. Tacit. et Curt., cf. Mütz. ad Curt. 3, 5, 17.

PLERUSQUE ablativo loci praep. in non habet additam. Kritz. ad Sall. Jug, 79, 2,

PLICO. De praeterito et supino verborum applico, complico et similium bene docet Stallb. ad Rudd. Inst. 1, p. 213., cf. Ramsh. Gr. L. §. 61, I, 3.

PLOXEMUM. Padi accolae habebant. Salmas. ad Capitol. Anton. P. c. 12.

PLUS. Pluris esse duplici significatione dicitur, v. Wunder, ad Cic. p. Planc. 27. — Plures i. q. complures, Caes. B. G. 4, 10. 1, 18. et saepius.

PLURIMUS, magnus, violentus. Grat. Cyneg. 30, cf. Ovid. Met. 8, 571.

POENA. Poenam fidei solvere, Curt. 6, 9, 14. — Poenam habere, Liv. 6, 10, 8.

POENITENTIAM agere, v. Krebs. Antibarb. p. 367. Cf. Nolten. Lex. antib. p. 1652., Jani Lex. phil. p. 1330 sq.

POLLICERI periculo alicuius, Gronov. ad Liv. 23, 49, 2.

POMPHOLYX gen. fem. esse constat e Scribon. Largo p. 26. et 220. (ed. Rhod.)

POMPILUS. Producitur penultima, v. Wernsd. Poet. L. m. 1, p. 183. Ap. Oppian. Hal. 1, 186. in v. πόμπιλος corripitur.

PONDO. De h. v. usu et structura egit Herzog. ad Caes. B. C. 2, 18.

PONO, ἀνατίθημι, dedicare, v. Munker. ad Hygin. Fab. 3, 188., Broukhous. ad Propert. 2, 11, 27., Burm. Sec. ad Anthol. Lat. T. 1, p. 59., ad Propert. 2, 15, 18, Interpp. ad Hor. Od. 3, 26, 6. 4, 1, 20. — „Ponere in aedem" ap. Liv. 41, 28. rectissime tuetur Walch. in Emend. Liv. p. 46. Nam differt „ponere in aliq. re" et „in al. rem." Cf. Hand. Tursell. 3, p. 306 sqq., Kritz. ad Sall. Jug. 61, 2. — Ponere absolute de manu militari, Caes. B. C. 3, 34, de singulis 3, 62. 3, 94.

PONTICUM mare. Auge ll. a Forcell. allatorum numerum ex observ. Mütz. ad Curt. 3, 2, 12.

PORTARE onera iumentis, v. eund. ad 7, 17, 25.

POSSE. Largiter posse i. e. auctoritate valere, Caes. B. G. 1, 18. Ita „minimum posse" ib. 1, 20, 2.

POSSESSIO agri occupatorii est, Fest. v. possessiones. Cf. Sicul. Flacc. de condit. agr. p. 3. Goes.

POSSIDERE forum armatis, Cic. p. Dom. 42. Quam vocem nonnullos non tulisse miror, quum possidere pro occupare non adeo infrequens sit. V. Wolf. ad Tac. Ann. 2, 5, 3., Hertel. ad Agricol. c. 18.

POSTERUS. Postero (die) et in posterum (diem) habet etiam Curt., v. Mütz. ad 6, 31, 15.

POSTICUM et postica absol. V. etiam Serv. ad Virg. Aen. 2, 458., Schmid. ad. Hor. Epp. 1, 5, 31.

POSTIS. Ablat. posti semel legitur, ap. Ovid. in Met. 5, 120. Cf. Priscian. 768., Rhemn. Pal. 1374.

POSTULARE, POSTULATIO, voces haruspicum. Scaliger ad Varr. de L. L. 4, p. 41. ed. Bipont.

POTENTIA magistratuum, Cic. p. Dom. 30.

POTESTAS. In potestatem venire. Duplicem locutionis usum docet Schneid. ad Caes. B. G. 2, 14, 2. Ita etiam „esse in potestate" non solum significat i. q. parere, subiectum esse, v. Mütz. ad Curt. 8, 11, 7.

POTIOR. Potioris nominatio. V. Paulli IC. Sent. rec. 2, 28, sq. Fragm. Vatic. §. 158 sqq.

PRAECEPS ablativo iungitur ap. Curt. 5, 35, 2. — Praecipitem impellere ibid. 6, 33, 11. — Praeceps senectus 6, 14, 3.

PRAECIPITARE ablativo loci praepositione de non addita iungitur ibid. 6, 23, 32. — Praecipitare i. q. praecipitem esse. Ita „hiems praecipitaverat" ap. Caes. B. C. 3, 25.

PRAECOX, gen. praecocis et praecoquis. V. Mütz. ad Curt. 4, 56, 11.

PRAEDA, res ad praedandum apta, Sall. Jug. 87, 1. 23, 1. — Praeda i. q. praedatio, v. Kritz. ad Sall. Jug. 55, 1. — „Praedam agere" non solum ap. Virgilium, v. Mütz. ad Curt. 9, 39, 7.

PRAEFECTI, πραίφεκτοι, Polyb. 6, 26.

PRAEFERRE se perperam interpretatus est Herz. ad Caes. B. G. 2, 27, 1., quem laudant lex. Forcellin. editores Germ.

PRAEMANDATUM. H. v. bene defenditur a Wundero ad Cic. p. Planc. c. 12.

PRAEMIUM, commodum, est etiam ap. Sall., in Cat. 41, 1.

PRAEPES, opportunus, proprie quidem vox auguralis est, sed etiam de portus opportunitate legitur in Fragm. Enn. p. 120. ed. Columna.

PRAES. Virtus „vas et praes" est ap. Curt. 9, 10, 25.

PRAESENS, qui cito operatur, auxiliatur, unde numina dicuntur praesentia, quae cito iuvant, et venena, quae cito necant. Ita explicat Mancinell. ad Virg. Eclog. 1, 42. Egerunt de hac significatione praeter Mancin. et eos, qui in lex. Forcell. laudantur, Heins. ad Ovid. Trist. 8, 2, 45, Cort. et Kritz. ad Sall. Cat. 51, 19., Ruperti ad Liv. 1, 12. Cf. Drakenb. ad Liv. 10, 40.

PRAESTARE cum ablativo obiecti semel coniungitur, Colum. 11, 1. med. cf. Ramsh. Gr. Lat. §. 154, B. n. 2. Nam Lucil. ap. Non 4, 367. dativo utitur. — Praestare, praedem esse, Curt. 9, 24, 13.

PRAETOR alicuius, Cic. de Fin. 5, 30., Curt. 3, 18, 12.

PRAETORIUM. Praetorio adesse, Curt. 4, 39, 4. — Praetoria, magna aedificia, v. etiam Wernsd. Poet. Lat. m. 1, p. 213.

PRAETRACTARE H. v. recte omisit Forcell. V. Interpp. ad Tac. Germ. 11, 1.

PRELA de torculari, cui vestes subiiciuntur, in plurali tantum numero effertur, quemadmodum etiam „pressoria“ (addit „vasa“ Colum.), quum idem significat. — De re ipsa v. Böttig. Sab. p. 370.

PREMERE absolute pro amputare (v. „falce“ non addita) est ap. Calpurn, in Ecl. 5, 111. — Luna sole premitur, v. Mütz. ad Curt. 4, 39, 5. — Fortunam tenere pressis manibus, ib. 7, 35, 24.

PRIMUS. Prima aqua (quae littus alludit), Ovid. Her. 18, 100.

PRINCIPES. V. Dilthey ad Tacit. Germ. 12., p. 105.

PRINCIPIA agere, i. q. fundamenta agere, defendit Goer. ad Cic. de Fin. 5, 24.

PRO praetore legati etiam ante Augustorum tempora fuerunt. Caes. B. G. 1, 21.

PROCEDERE absolute de processione, quam consules recenter creati in capitolium ad vota concipienda instituebant. Lamprid. Heliog. 15.

PROCELLA excutit imbrem, Curt. 4, 30, 14.

PROCINCTUS. De testamentis in procinctu factis v. Sabidium in Schol. ad Virgil. ab. A. Maio 1818, edit. l., quem cum Blumii emendatt. exhibet Walter., R. R. p. 655.

PROCREATRIX. Adde in lex. Forc. l. Arnob. 4, p. 151. (ed. Lugd. a. 1651.)

PROCUMBERE de planitie dicitur ap. Curt. 5, 13, 6.

PRODICTA dies, Cic. p. Dom. 17.

PROFERRE famam (famam extendere factis, Virg.), v. Burm, ad Anth. Lat. 1, p. 76.

PROFITERI. Mars professus ap. Calp. 1, 55. rapinis opponitur, ut professus hymen clandestino ap. Stat. in Sylv. 1, 2. Cf. Wernsd. ad Poet. L. m, 2, p. 83.

PROFLUENS subst. gen. fem. est, v. Schneid. Gr. Lat, 2, 1. p. 123., non masc., id quod mavult Ruddim. in Instit. 1, p. 35. n. 92. ed. Stallb.

PROFUNDUS, vastus, inexplebilis, Kritz. ad Sall. Jug. 81, 1,

PROMAGISTRATUS. Vocem Latinam esse negavit Wunder. ad Cic. p. Planc. 32.

PROMERITUM bis ap. Cic. legitur. Est enim etiam in orat. p. Red. in Sen. c. 1.

PROMUNTORIUM et promunctorium. De his formis v. Schneid. ad Caes. B. G. 3, 12, 1.

PROMULGARE absolute dici negaverunt Drakenb. ad Liv. 42, 19, et Graev. in Cic. Phil. 2, 42. Sed is verbi usus satis constat e Cic. p. Red. in sen. 2., pro Sext. 32., in Pison. 15.

PRONUNCIARI iter iubent imperatores. Mütz. ad Curt. 4, 34, 16.

PROSCENIUM, magnum et magnificum aedificium. Wernsd. Poet. Lat. m. 3, p. 100.

PRUDENS c. infin., quod satis rarum, est etiam ap. Curt. 7, 1, 4.

PUDET personaliter, ut apud primi, ita ap. infimi aevi auctoribus. V. Wernsd ad Poet. L. m. 3, p. 449. — Pudet me alicuius. Adde ad locos a Forcell. et Zumpt. (in Gramm. Lat. §. 443) allatos Plaut. Trinumm. 3, 2, 67., Justin. 12, 6, 10. Cf. Heusing. ad Cic. Phil, 2, 25.

PUDOREM confirmare, Curt. 8, 7, 13.

PUER, minorum gentium deus. Ita Maenalius puer, Pan. Grat. Cyneg. 19. ibique Wernsd. in Poet. Lat. min. 1, p. 27. — De pueris utriusque sexus liberis, v. Bentl. ad Hor. Sat. 1, 1, 100., Obbarium ad Hor, Epp. 1, 2, 44.

PUGIO. De v. etymo v. Schneid. Gr. Lat. 1, 2, p. 8.

PUGNAM ciere, V. Mütz. ad Curt. 8, 47, 9.

PULSARE, adire, appellare, adloqui. Statio imprimis familiare. V. Barth. ad Stat. Theb. 4, 477.

PUMEX. De v. genere egit Burm. ad Anthol. Lat. 2, p. 50.

PURGAMENTUM freti sunt margaritae et gemmae ap. Curt. 8, 31, 19., ut succinum ap. Plin.

PURPURA Probiana s. Alexandrina, Lamprid. Alex. Sev. 40. Purp. Maura et succubitana Trebell. Poll. in Claud. 14.

PURA res, quae non inquinat, Curt. 3, 10, 8.

Corrigenda.

P. 2. l. ult. p. nunquam l. nusquam.
P. 4. l. 5. p. ter l. non saepe.
P. 5. l. 18. dele numeros vv. „Anth. Gr.“ subiunctos et adde v. in.
P. 12. l. p. quaede l. quae de.
P. 12. l. 32. p. Cat. l. Lat.
P. 15. l. 18. p. dubtitatio l. dubitatio.